

Sølvlaks (*Oncorhynchus kisutch*)

Beskrivelse

Videnskabeligt navn: *Oncorhynchus kisutch*

Synonymer: *Salmo kisutch*, *Salmo milktschutsch*

Kaldenavn: Sølvlaks

Beskrivelse: Kroppen er strømlinet og forholdsvis kraftig. Bagkanten af overkæben når bag en lodret linje gennem bagkanten af øjet. Hos kønsmodne hanner vokser overkæben og bliver krum, så den bøjer ned over spidsen af underkæben. I havet er farven sølvblank med en metallisk blå eller blågrøn ryg og en hvidlig bug. Ved kønsmodning bliver hannerne mørkegrønne på hovedet, røde på siderne og sorte eller grå på bugen, mens hunnerne bliver bronzefarvede med et rødtligt skær. I Danmark er der kun truffet hunner. Sølvlaks kan blive godt 100 cm og ca. 15 kg, men de fleste bliver kun på 1,5-5 kg. Den største fra Danmark er 5,7 kg.

Sølvlaks, Foto: Henrik Carl

Forvekslingsmuligheder

Arten kan let forveksles med flere andre af vore laksefisk. Den kendes fra dem alle på en kombination af følgende karakterer: sjældent pletter på gællelåget, ingen pletter under sidelinjen, ovale/runde pletter på ryggen, lyse gummer og delvis sort mundhule, oftest kun pletter på den øverste del af halefinnen.

Spredningsvej og nuværende udbredelse

Sølvlaksen hører til stillehavslaksene, og den findes naturligt i den nordlige del af Stillehavet og de tilstødende flodsystemer i USA, Canada, Rusland og Japan¹. Arten er udsat mange steder udenfor det oprindelige udbredelsesområde, og nogle steder (især i Nordamerika og Sydamerika) er der opstået ynglebestande¹. I Europa er arten indført til akvakultur flere gange, og også her er der sket udslip fra tid til anden, ligesom der er lavet udsætninger i naturen². Sølvlaksen blev første gang truffet i naturen i Danmark i 2017 efter et stort udslip fra et havbrug ved Horsens Fjord. I løbet af kort tid kunne Fiskeatlasset registrere fangster i flere dele af landet og både i havet og i åerne. Det formodes, at fiskene som alle var kønsmodne hunner, gik til grunde i vinteren 2017-2018, for stillehavslaks dør efter at være blevet kønsmodne. I 2018 blev to sølvlaks fanget ved henholdsvis Køge Bugt og Kolding. Undersøgelser viste, at de ikke tilhørte samme årgang som de andre sølvlaks, men hvor de stammede fra er uvist.

Score og baggrund

Vi benytter en skala fra 1-3. 1 svarer til lav, 2 svarer til middel og 3 svarer til høj

Sprednings-potentiale	Levestedets bevarings- eller naturværdi	Påvirkning af hjemme-hørende arter	Påvirkning af økosystemer	Økonomiske effekter	Helbreds effekter	Harmonia	Samlet
2	2	1	1	1	1	6	7

Spredningspotentiale: 2 (middel). Spredningspotentialet for søvlaksen er vurderet til middel. I Danmark har man set et eksempel på, hvordan søvlaks efter et udslip ved Horsens Fjord hurtigt spredte sig til vandløb og kystområder flere steder i landet langt fra Horsens. Da det kun er hunner, der opdrættes, er der ikke fare for, at der opstår ynglebestande. Selv hvis der var hanner til stede, er det tvivlsomt, om vore vandløb ville være egnede som ynglested. Tilstedeværelse vil derfor kræve løbende udslip.

Levestedets bevarings- eller naturværdi: 2 (middel). Levestedets bevaringsværdi for søvlaksen er vurderet til middel. Efter udslip kan arten principielt træffes overalt langs vore kyster, og de kan formentlig finde på at trække op i alle større vandløb, når de bliver kønsmodne. De vil dog som nævnt alle dø uden at efterlade sig afkom, så de vil ikke kolonisere de dele af vandløbene, hvor ynglen af vore egne laksefisk holder til.

Påvirkning af hjemmehørende arter: 1 (lav). Påvirkning af hjemmehørende arter er vurderet til lav. Da søvlaks kun kan træffes i vore farvande som følge af udslip (og ikke bliver opdrættet herhjemme pt.) bliver antallet næppe nogensinde så højt, at de får indflydelse på hjemmehørende arter – og i værste fald efter store udslip kun ganske kortvarigt. I havet æder de forskellige mindre fisk, men da de formentlig hurtigt spredes efter et udslip, vil effekten ikke være målbar. I vandløbene kan undslupne søvlaks muligvis finde på at konkurrere med hjemmehørende laksefisk om gydepladserne, men da der kun opfodres hunner i akvakultur, er der ikke risiko for, at de gennemfører en succesfuld gydning. Den største fare er formentlig, at søvlaks kan være bærer af sygdomme, der kan smitte hjemmehørende arter, primært laksefisk.

Påvirkning af økosystemer: 1 (lav). Påvirkning af økosystemer er vurderet til lav. Selv efter massive udslip vil en eventuel påvirkning af omgivende arter være så kortvarig (fra nogle måneder til 3-4 år), at der næppe sker en målbar ændring af økosystemerne.

Økonomiske effekter: 1 (lav). De økonomiske effekter for søvlaksen er vurderet til lav. Undslupne søvlaks er populære sportsfisk, og også som spisefisk har de værdi. Da de ydermere dør, efter de er blevet kønsmodne, vil der næppe være grund til at bruge ressourcer på bekæmpelse efter et eventuelt udslip.

Helbredseffekter: 1 (ingen). Der er ingen kendte negative helbredseffekter for søvlaksen, der er en kommercielt vigtig spisefisk, der fanges i naturen og i endnu højere grad opdrættes i akvakultur.

Total score = 7

Kilder

¹ Scott, W.B. & Crossman, E.J. 1973. Freshwater fishes of Canada. Fisheries Research Board of Canada.

² Kottelat, M. & Freyhof, J. 2007. Handbook of European Freshwater Fishes. Kottelat, Cornol, Switzerland and Freyhof, Berlin, Germany.